

TÁJÉKOZTATÓ

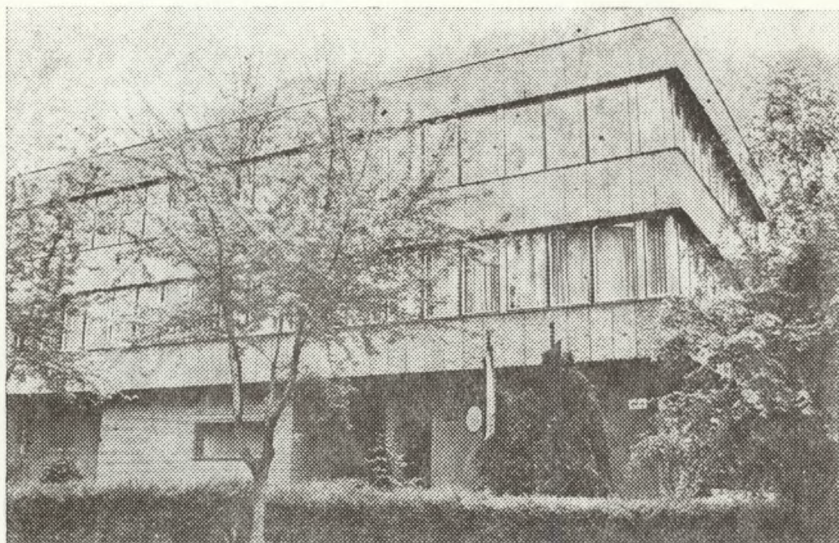

A KISALFÖLDI ERDŐ-
ÉS FAFELDOLGOZÓ
GAZDASÁGRÓL

GYŐR, 1981

A Kisalföldi Erdő és Fafeldolgozó Gazdaság központjának épülete
Győr, Corvin u. 9.

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2024

Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Leltári szám:	2649/2024
Csoport szám:	IV
Raktári jelzet:	20/0.

KISALFÖLDI ERDŐ- ÉS FAFELDOLGOZÓ GAZDASÁG

A Kisalföldi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Győr-Sopron megyében, a megye keleti határától a Fertőszentmiklós—Csapod községek határáig húzódó közigazgatási területen gazdálkodik.

A kezelésében levő állami erdők területe 32 147 ha és ezen felül ellátja a termelőszövetkezetek tulajdonában levő 11 695 ha erdő szakmai irányítását is.

Erdeink a Kisalföld (III) és a Dunántúli-középhegység (IV) erdőgazdasági tájcsoporthoz tartoznak.

A Kisalföld erdőgazdasági tájcsoporthoz tartozó területe síkság, amelyet az Alpokból érkező folyók egymástól jól elhatárolható erdőgazdasági tájakra tagolnak, éspedig:

Kisalföldi Homok	(24)	4 225 ha	13 ⁰ / ₀
Kemenesalja	(44)	4 460 ha	14 ⁰ / ₀
Hanság-lápterület	(49)	11 245 ha	35 ⁰ / ₀
Szigetköz-ártéri terület	(50)	7 385 ha	23 ⁰ / ₀

A Dunántúli-középhegység erdőgazdasági tájcsoporthoz egyetlen erdőgazdasági táj tartozik, az

Északi Pannonhát	(43)	4 832 ha	15 ⁰ / ₀
------------------	------	----------	--------------------------------

Az erdőgazdasági tájcsoporthoz, illetve tájakra vonatkozó domborzati, éghajlati és talajviszonyok ismertetésétől eltekintünk, ezek az irodalomban szakközönségünk rendelkezésére állnak.

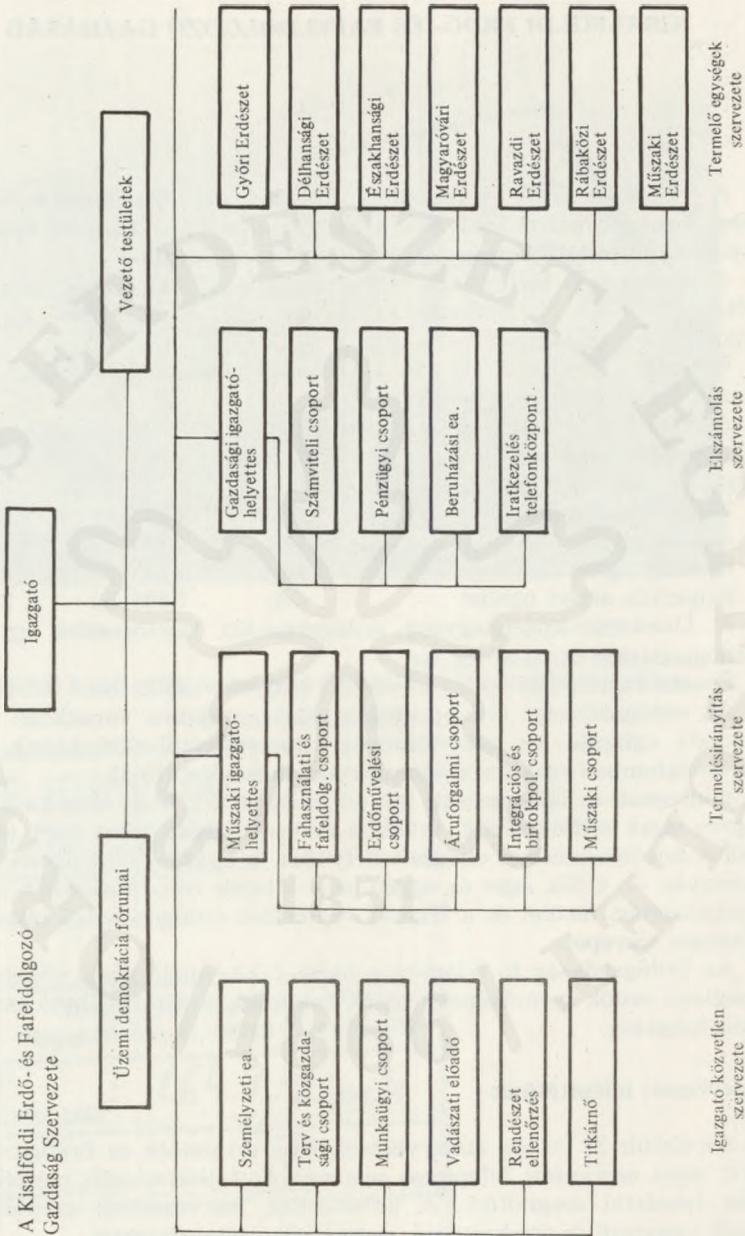
Fontosnak és lényegesnek tartjuk viszont azt, hogy kimutassuk az egyes tájak erdőterületét, továbbá részarányukat, mert ezek mutatják a fatermesztésben elfoglalt helyüket, a nyár — elsősorban a nemesnyár —, a fűz, éger és egyéb lágy fajok vonatkozásában a Szigetköz-ártéri terület és a Hanság-lápterület erdőgazdasági tájak különleges szerepét.

Az Erdőgazdaság fő feladata a hazai fakitermelő bázis növelése, a meglévő erdők termőképességének fokozása, a kitermelhető tartalékok feltárása.

Szervezeti felépítésünk

Az elmúlt 25 év óta átszervezések nem érintették az Erdőgazdaságot, ezért szervezeti felépítése sem változott jelentősebb mértékben, bár feladatai megnöttek. A központban szervezetünk csoportokra épül, egyszerű és áttekinthető, mentes az áttételezésektől.

Szervezeti felépítésünket a következő táblázat mutatja:

A megnövekedett feladatok maradéktalan ellátása egyes munkakörök, csoportok megerősítését indokolják. Külső szervezeti egységeink a hagyományos erdészetek, általában a hagyományos erdészkerületekkel. A Dél-Hansági Erdészetünknel szakosítottuk az erdészkerületeket.

Erdészeteink a következők:

Erdészet	Terület ha	Erdész- kerület	Rakodó	Csem. kert	Vadász- kerület
Győri Erdészet	7162	14	2	2	5
Ravazdi Erdészet	4607	13	1	1	—
Rábaközi Erdészet	4660	11	1	3	—
Dél-Hansági Erdészet	4183	4+3	1	1	—
Észak-Hansági Erd.	7026	9	1	2	—
Mosonmagyaróvári Erd.	4509	11	1	1	5
Műszaki Erdészet	—	—	—	—	—
Összesen :	32 147	65	7	10	10

Fafaj-politikai irányelveink

Ahol termőhelyi viszonyaink lehetővé teszik, a nemesnyár és a fehérfűz területarányának növelése a célunk. A nemesnyárok közül az I—214 olasznyár kap döntő szerepet, mintegy 60%-ban, de már megtettük az első lépéseket az új, elismert fajták kiterjedt alkalmazása felé, amelyekkel területi arányban el kívánjuk érni a 20%-ot. Továbbra is alkalmazzuk az óriásnyárat. Egyéb lágy fafajok közül a hazai nyárok felkarolása és indokolatlan területi csökkenésének megakadályozása a célunk az előírásoknak megfelelően. Bevezettük az I—58/57-es fehérnyár vegetatív úton való szaporítását. A kocsányos tölgy térfoglalását az előírásoknak megfelelően biztosítani tudtuk. A cser aránya csökkent, de továbbra is indokolt az Északi Pannonhát és a Kemenesalja tájban való termesztése. Az akác területi aránya az 1965—75 közötti időszakban indokolatlanul csökkent. Ez a folyamat 1975 után lényegesen lassult. A jövőben az akácnemesítéstől várunk jelentős minőségi fejlődést. A mézgáséger fafaj fenntartásáról a hansági tájban megfelelő termőhelyen gondoskodunk a területi arányának csökkenése ellenére. A fenyőtelepítés folytatásánál figyelmeztető számunkra egyes erdőtestekben jelentkező „Fomes annosus” károsítás.

Gazdaságunk fafaj és fatömeg szerinti megoszlása:

Fafaj	Terület		Fatömeg		‰	
	Mag ha	Sarj	Mag m ³	Sarj	ha	m ³
KST	2 329	311	437 262	69 929	10,1	12,0
KTT	91	9	18 437	1 422	0,4	0,5
E. tölgy	18	—	1 838	—	0,1	—
CS	2 647	349	539 618	65 686	11,5	14,3
B	2	—	453	—	—	—
GY	62	56	4 995	10 144	0,5	0,4
A	950	1 721	175 970	248 846	10,2	10,1
J	164	—	29 501	—	0,6	0,7
SZ	96	—	24 634	—	0,4	0,6
K	1 466	—	426 115	—	5,6	10,0
E. kemény	230	—	51 286	—	0,9	1,2
N. nyár	7 856	—	1 000 453	—	30,0	23,5
H. nyár	764	—	208 809	—	2,9	5,0
feFü	1 796	—	220 087	—	6,9	5,3
mĚ	1 949	—	243 621	—	7,4	5,7
H	61	—	12 180	—	0,2	0,3
E. lágý	100	—	19 121	—	0,4	0,5
EF	2 517	—	300 666	—	9,6	7,1
FF	580	—	115 071	—	2,2	2,8
LF	18	—	2 220	—	0,1	—
VF	6	—	681	—	—	—
Összesen:	23 702	2 446	4 229 045		100,0	

Mag- és csemetegazdálkodás

Évente 3—3,5 millió db csemete megneveléséhez szükséges magot gyűjtünk elsősorban kisgyűjtők segítségével. Tölgyfélék begyűjtése évek óta akadozik, mivel jelentősebb termés kocsányos tölgyből az utóbbi 20—25 évben nem volt. Egyes körzetekben előforduló közepes termés begyűjtése érdekében nagy anyagi áldozatoktól sem riadunk vissza. A hiányzó mennyiséget társerdőgazdaságoktól, illetve importból sikerült pótolni. Az akác csemete nevelése szelektált pusztavacsi magból történik. Fenyő mag szükségletünket egyrészt saját gyűjtésű tobozból kipergetett magból, másrészt plantázsmag vásárlásából biztosítjuk. A súlyponti szerepet betöltő nemesnyár- és fehérfűz csemete neveléséhez a sima dugványt saját anyatelepeinkről állítjuk elő. Évente mintegy 2 millió sima dugványt termelünk. A kijelölt mintegy 75 ha tölgymagtermő állomány jelenleg még csak középkorú, de a jövő csemetenevelésének megalapozója lehet.

Erdőgazdaságunk 10 csemetekertben, 100 ha területen évente mintegy 9 millió db szaporítóanyagot állít elő. Célunk Győr-Sopron megye erdőgazdálkodással foglalkozó termelőszövetkezetei, állami gazdaságai és vállalatai részére szükséges csemete, erdősítési anyag biztosítása. Felszámoltuk a vándor- és kisüzemi csemetekerteket. Korszerű, szakmai és gazdaságossági szempontoknak megfelelő csemetekertek kialakításával, az alapvető gépesítési problémák megoldásával pótoltuk a 25 évvel ezelőtti 52 csemetekert munkáját. Csemetekertjeinkben szakosított munkát végzünk. Ásványráró, Bajcsa, Hanság II. nemesnyár, fűz gyökeres dugvány termelésére; a csangotai csemetekert fenyő, akác, továbbá kísérleti akác gyökeres dugvány; Vitnyéd-Schweitzertilos fenyő hidegágyi csemete, lomb- és cserjescsemete; Fertőd-Leés és Szany a tölgy és cser erdősítési szaporítóanyag előállítására szakosított. 1982 őszére az Észak-Hansági Erdészet területén, Krisztinaberekben új csemetekertet létesítünk az ebben a térségben évente belépő 200—250 ha vágásfelújítási kötelezettség erdősítési anyagának biztosítása érdekében.

Feladataink növekvő mértéke arra készítetett bennünket, hogy korszerű, gépesíthető megoldásokat keressünk az erdőművelési munkák elvégzéséhez. Ezt bizonyítják talaj-előkészítési, ültetési, ápolási, erdővédelmi munkáknál kialakított és eredményesen alkalmazott eljárásaink, melyeknek megfelelő gépei, eszközei rendelkezésre állnak. Az erdőtelepítések során általában teljes talaj-előkészítést végzünk — nyár esetében ez nélkülözhetetlen. Az ültetés és ápolás ugyancsak gépekkel történik.

Az erdőfelújítások területén 1974-ig a Duna-ártér kivételével a kézi, illetve gépi tuskóírtás után ugyancsak a teljes talaj-előkészítésen alapuló erdősítés volt a célravezető. 1975. év óta a Danszky-féle lazításos, mélyműveléses eljárást alkalmazzuk. Bevezetése minden talajtípuson kedvező eredményt hozott. Közrejátszott ebben az, hogy éppen erre az időre kidolgoztuk a tuskós vágásterületek vegyszeres sarj- és gyomirtását. A kettő együttes alkalmazása tette lehetővé a tuskózás nélküli vágásfelújítás technológiájának kidolgozását. Azóta több mint 1000 ha erdősítést végeztünk ezzel az eljárással a Kisalföldi Homok, az Északi Pannonhát és a Kemenesalja erdőgazdasági tájakban.

A Hanság-lápterület erdőgazdasági tájban mind a telepítésekénél, mind az állományátalakításoknál teljes talaj-előkészítést végzünk. Az utóbbi időben energia-, egyben költségmegtakarítás érdekében egyre inkább áttérünk a részleges talaj-előkészítésen alapuló módszerekre. A kísérletek kedvező eredményt mutatnak. Jelentős, mondhatni döntő változást hozhat a nehéz tárcsák (Room, Nardi) alkalmazása, amelyek üzemszerű bevezetése 1980. év őszén történt meg. A részleges talaj-előkészítéssel végzett erdősítés eszközei a mélyművelő, lazító, erdészeteink által kialakított hansági ültetőgépek, vegyszerező berendezések — rendelkezésre állnak.

A sorok közének ápolása tárcsákkal, a sorok ápolása vegyszeres gyomirtással történik. Vadkár ellen kerítésekkel kell védekeznünk. E tájban rövid időn belül évente mintegy 300—350 ha erdőfelújítási kötelezettség fog jelentkezni. A feladat végrehajtására a már korábban említett csemetekert létrehozásával kezdtük meg a felkészülést. Ezzel egyidőben ki kell alakítanunk a terület komplex vízgazdálkodási rendszerét, mert ez alapvető feltétele a további fatermesztési munkáknak.

A Szigetköz-ártéri területeken alkalmazott erdőművelési módszereinket az ártéri erdészeteink leírásánál részletezzük. Itt csak annyit, hogy a Gabcikovo—Nagymaros vízlépcsőrendszer építése 1127 ha erdőterületünket érinti a Szigetközben. A kieső terület pótlásáról, mezőgazdasági műveléssel gazdaságosan nem hasznosítható területek er-

dősítésre történő kijelöléséről megyén belül az illetékes szervek gondoskodtak. A területcsökkenés mellett nagy változást jelent a Szigetköz nagy részén érvényesülő talajvízszint-csökkenés, amely kihat a termőhelyre, ezen keresztül a fafaj-megválasztásra. Mindez alapos felkészülést, előrelátó, megfontolt munkát kíván az erdőgazdaság szakembereitől.

Erdőnevelés és károsítók elleni védekezés

Éves átlagban 700 ha tisztítási feladatunk van, amelyet sematikus és egyedi válogatásos módszer alkalmazásával végzünk el. Nem volt ilyen kedvező a helyzet a növedékfokozó és törzskiválasztó gyérítések esetében, bár az új gépek és technológiák alkalmazása (BOBCAT döntő-rakásoló gép pl.) jelentős előrehaladást eredményezett.

Állományaink károsítói közül elsőként kell megemlíteni a vadat, amely ellen csak vadvédelmi kerítések építésével tudunk eredményesen védekezni. Évente 40–50 km kerítés építése szükséges. Jelentős károsító a cserebogár pajorja annak ellenére, hogy korszerű technológiával, vegyszerrel védekezünk ellene.

A Hanságban fűzgyapjaspille-, fenyveseinkben fenyődarázs-károsítás jelentkezett, mely károsítók ellen az ERTI kutatóinak segítségével folytattunk eredményes védekező munkát. Az elmúlt esztendő nagyfokú károsításai még inkább felhívták figyelmünket az erdővédelmi munka fokozására.

Éves feladataink:

Véghasználati üres vágásterület	515 ha
Felújítás sarjról	65 ha
Felújítás mesterséges úton	443 ha
Befejezett erdősítés	500 ha
Befejezetlen ápolási alapterület	1800 ha
Erdőtelepítés I. kivitel	44 ha
Befejezett erdőtelepítés	60 ha
Ápolási alapterület	350 ha
Tisztítás	700 ha

Fahasználat, fafeldolgozás

Az erdőgazdaság által kitermelt fatömeg mennyisége 25 év alatt jelentősen emelkedett.

		Vég- használat	Elő- használat
		%	
Az 1954/55. gazdasági évben	61 616 m ³	73	27
Az 1959/60. gazdasági évben	79 264 m ³	64	36
Az 1964/65. gazdasági évben	124 710 m ³	63	37
Az 1970. évben	153 203 m ³	66	34
Az 1975. évben	165 367 m ³	77	23
Az 1980. évben	161 441 m ³	76	24

nettó föld feletti fatömeg volt a kitermelés.

Az 1970—80-as években a megelőző 10 év felhalmozódott véghasználati fatömegét termeltük ki.

Az erdőgazdaság üzemterv szerinti fakitermelési lehetősége évente, a VI. ötéves terv során:

Véghasználat	158,4 ezer bruttó m ³
Törzskiválasztó gyérítés	22,3 ezer bruttó m ³
Növedékfokozó gyérítés	16,7 ezer bruttó m ³
Tisztítás	9,3 ezer bruttó m ³
Összesen:	206,7 ezer bruttó m ³

Az 1981. évi fatermelési előirányzatunk 161 300 m³ saját feladat és 15—16 ezer m³ integrációs fakitermelés.

Feladatunk az állami erdőkben használati módonként:

Véghasználat	118 180 m ³
Törzskiválasztó gyérítés	19 600 m ³
Növedékfokozó gyérítés	17 360 m ³
Tisztítás	6 160 m ³

nettó föld feletti fatömeg.

Az erdőgazdaság erdészetei között nem egyenletesen oszlik meg a kitermelendő fatömeg, 15—50 ezer m³ között változik. A gondot az okozza, hogy a munkaerő ott a legkevesebb, ahol a fatermelési feladat a legnagyobb.

A kitermelésre kerülő fatömeg fafaj-összetétele is változatos. A ravazdi és rábaközi keményfát termelő erdőzet. A hansági erdőzeteknél a lágy lombos fafajok mellett mintegy 500—1000 m³, a két ártéri erdőzetnél pedig 8—13 ezer m³ kemény lombosfa-anyagot termelünk ki évente.

Fafaj-gazdálkodási politikánkat zavarja a Gabčíkovo—Nagygyőr vízerőmű építése, az ennek érdekében szükséges fakitermelés.

A fatermelések végrehajtásához szükséges munkaerő jelenleg még — ha kedvezőtlen területi megoszlásban is — rendelkezésre áll. A munkaerőhelyzet javítását, a meglevő megtartását célozza — a szakképzettség növelése mellett — az, hogy már évek óta folytatunk betanítottmunkás-képzést. Ezeken a tanfolyamokon termelőszövetkezetek, más vállalatok részére is képezünk fatermelő betanított munkásokat.

A fatermelő gépek, termelőegységek rendelkezésre állnak. A döntés művelete motorfűrészekkel és két BOBCAT döntő-rakásoló géppel történik.

A gallyazást és a darabolást motorfűrészekkel végezzük, illetőleg STENAB gallyazó-darabolóval. A véghasználati, valamint az erősebb növedékfokozó gyéritésekben a fatermelést nagyjából szálzás módszerrel végezzük. Ilyen módszerrel termeljük ki a fatömeg 81%-át. Új megoldást jelent még a MOHRBARK 12 erdei mobil aprítógép munkába állítása.

A faanyagmozgatás, kiszállítás, szállítás 7—30—63%-os arányban oszlik meg fogat, traktor és tehergépkocsi között. Az ártéri szállításokban részt vesz egy vontatóhajó, három kis teherbírású uszályal. A faanyagot ezekből a győri hajóállomáson rakjuk át vagonba. A vontatóhajóval évente átlagosan 6—8 ezer m³ faanyagot szállítunk. A MAHART-tól bérelt uszályokkal az elszállított faanyag mennyisége éves viszonylatban 25—40 ezer m³.

Fatermelésünket, szállításainkat döntő mértékben befolyásolják a Dunán levonuló árhullámok, amelyek száma évente 6—12. A harsány területeken a belvizek okoznak ütemzavarokat.

A fahasználat jövő vonatkozásairól

A VI. ötéves terv során a fakitermelési lehetőségekben lényeges változás nem lesz, annak ellenére, hogy 1127 ha — az erőmű építése miatt — kiesik a hozami területből.

A rendelkezésre álló adatok alapján a következő ötéves tervben a fafajok kitermelésében várható változás az, hogy a nemesnyár fatömege évente 10 000 m³-rel növekszik, a fűz- és éger fafajok véghasználati fatömege pedig ugyanennyivel csökken. Változást hozhat az első telepítésű olasz nyárok vágásérettségi korának leszállítása, amely a fakitermelésünk mennyiségét 6—8 ezer m³-rel emelheti.

Fafeldolgozás

Győr-Sopron megye fafeldolgozásának fejlesztése, az erdészeti és feldolgozási tevékenység szakmai oktatásának elősegítése arra indította a megye két erdőgazdaságát, hogy saját fejlesztési források és az állami támogatás igénybevételével rekonstrukciót hajtsanak végre Sopronban a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság fűrészüzemének megépítésében. A munka 1980. év elején befejeződött, s az üzem a II. féltől részt vesz a termelésben. E körülmény meghatározóvá vált erdőgazdaságunk fafeldolgozási tevékenységének távlati fejlesztésében.

Az erdőgazdaságunk évi 22 000 m³ fafeldolgozási alapanyagot biztosít az üzem ellátásához, ez az üzem kapacitásának mintegy 60%-a. A fennmaradó alapanyagból Győrött és Kapuváron működő évi 6000—8000 m³-es kisüzemek termelése biztosítja a még feldolgozható alapanyag magasabb készültségi fokon való kibocsátását.

Üzemeink termékei:

fűrészáru a fenyő helyettesítésére,
bányászati bélésanyagok,
szőlőtám, szőlőkaró,
parkettfríz.

Ezen felül az integrációban levő mezőgazdasági nagyüzemek bér-fűrészelési igényeinek kielégítése is feladatunk.

A saját fafeldolgozási tevékenységünk volumene 15—20 millió Ft, melyből az export 6—8 millió Ft.

Műszaki tevékenységünk

Termelő erdészeteink szisztematikusan kiépített műszaki háttérrel rendelkeznek. Műszaki csoportunk látja el a termelésfejlesztés és műszaki fejlesztés feladatrendszerét.

Ez kiterjed:

- Feltáráshálózatunk bővítésével és fenntartásával kapcsolatos tervezői, terveztetői, műszaki ellenőri és kivitelezői tevékenységre.
- Öntözést szolgáló, kb. 400 km hosszúságú csatornarendszer fenntartásával és bővítésével kapcsolatos tervezői és kivitelezői tevékenységre.
- Magas építményeink fenntartási munkáira, új szolgálati létesítmények építésére és fenntartására.
- Anyaggazdálkodásra és központi raktár üzemeltetésére.
- Állóeszköz-állományunk 312 MFt, ennek gazdálkodásával kapcsolatos, adminisztratív, fejlesztő és irányító tevékenységre.

- Az új gépek üzembe helyezésével kapcsolatos technológiák kidolgozása, a személyi háttér felkészítése, szakmai oktatói tanfolyamok szervezése útján.

Beruházási lehetőségünk forrásai: az amortizáció, a szabályozó rendszerben biztosított ártámogatás, a nyereségből képzett fejlesztési alap, nagyságrendje 25—30 MFt évente.

Termelésfejlesztésünk és műszaki fejlesztésünk színvonalát jellemzik a termelési folyamatokban elért gépesítettségi fokozatok.

Többek között:

- A fakitermelésben a motorfűrészek mellett üzemszerűen működnek döntő-rakásoló gépek, technikai aprítógép, CAMBIO VK—16 és belföldi kérgezőgépek, melyekkel a fatermelés 95—99⁰/₀-ban gépesített.
- Az anyagmozgatásban elért színvonalat jellemzik az LKT csuklós traktorok, TDT lánc talpas traktorok, nagy vonóerő-teljesítményű kerek traktorok és az ezeket kiegészítő MTZ,- Zetor-adapterekkel felszerelt traktorok. Az anyagmozgatásban elért gépesítettségi színvonal 80—90⁰/₀.
- A rakodás gépesítését a HIAB-család, valamint a KCR-család gépei oldották meg 90—95⁰/₀-os szinten.
- Az erdőművelésben a talaj-előkészítés, erdősítések ápolása, gépi ültetés, csemetetermelés gépesítése 60—75⁰/₀-os fokozatot ért el.

A gépek üzemeltetését 85⁰/₀-ban a termelőüzemekhez kihelyezve oldjuk meg. Ezzel kapcsolatban műszaki csoportunk tevékenysége az alábbiakra összpontosul:

- A hajózási felügyelet ellátása.
- Gépkocsi-előadói hatósági kapcsolati tevékenységek ellátása.
- Emelőgépek rendszeres felülvizsgálata.
- Energiagazdálkodással kapcsolatos teendők ellátása.
- Tűzvédelmi hatósággal a kapcsolat tartása.
- A kihelyezett gépek rendszeres teljesítményvizsgálata, tmk-terveink elkészítése, erdészeti műhelyek felügyelete.

Szociálpolitikánk

Az V. ötéves terv időszakában javult a szociális ellátás, fejlődött a munkásszállítás színvonala, lényegében megoldott a meleg ebéddel való ellátás. A beruházások hatására javult a változó munkahelyek szociális ellátottsága. Lényegesen előreléptünk a rakodás és anyagmozgatás, valamint a veszélyes és egészségre ártalmas munkafolyamatok gépesítésében.

Vadgazdálkodásunk

Az erdőgazdaság működési területéhez 75 000 ha nagyvadas jellegű terület tartozik, ebből 55 000 ha bérbe adott, 20 000 ha pedig üzemi vadászterület. Az üzemi terület a Duna szigetekközi árterületén és közvetlen környékén helyezkedik el. Kialakítására több lépcsőben került sor. A jelenlegi vadászterület 1979. évben került egységes erdőgazdasági kezelésbe.

Az üzemi terület legjelentősebb vadfaja a szarvas. Az őz az ártéren jelentéktelen szerepet játszik, a megismétlődő áradások az állományt időről időre megsemmisítik. A két szárazföldi terület viszonylag jobb őzállománnyal rendelkezik. A vaddisznó az 1960-as évek elején jelent meg a szigetekközi területen, és azóta állandóan szaporodik. Az utolsó tíz év lelővéseinek tükrében a következő kép alakult ki. Az évi 150—200 db-os szarvaskilövésből 50—60 a bika, a többi tehén és borjú. Évente átlagosan egy-két arany-, három-négy ezüst- és 15—20 bronz-érmes bika kerül elejtésre. A trófeák maximális súlya 10—11 kg. A trófeás vadat szinte kizárólag — de a tar vad jelentős részét is — külföldi vendégek lövik.

Az utóbbi években a vadászati ágazat fejlesztéséhez kezdtünk. Megkezdtük egy fácánnevelő és egy vaddisznóskert kialakítását.

A termelési feladatokat a bevezetőben felsorolt erdészetek látják el. Ismertetésük nélkül nagyon hiányos lenne az erdőgazdaságról eddig adott tájékoztatásunk. Nem szeretnénk azonban ismétlésekbe bocsátkozni, ezért az erdőgazdasági tájakat vesszük alapul, és ezen belül párhuzamosan tárgyaljuk erdészeteinket.

A fatermesztési szempontból kétségtelenül legfontosabb SZIGET-KÖZ-ÁRTÉRI területen a Győri és a Mosonmagyaróvári Erdészet gazdálkodik közel azonos körülmények között.

A Duna árterében Rajkától Gönyűig húzódó szigeteken az ország egyik legtermékenyebb öntéstalaja található. A kavicságyra rakódott termőréteg vastagsága 50—150 cm között váltakozik. A mostani idős — 45 év körüli — nemesnyárállományokat az 1930-as években kezdték telepíteni 1 × 1 m-es hálózatban. Ezek az állományok 40—45 év alatt — előhasználatokkal együtt — több erdőrészletben elérték, sőt meghaladták az 1000 m³-es hektáronkénti fatömeget. A vágásterületek felújításánál ebben a körzetben teljes talaj-előkészítésről nem beszélhetünk. Nem teszi ezt lehetővé a szabálytalan hálózatban visszamaradó, nagyméretű tuskó és a terület szabdaltsága. A vágásterületen visszamaradt hulladékot tolólapos erőgéppel 50 m-enként elnyújtott rakatokba tolják össze. Az így elrendezett terepen MTZ-re szerelt gödörfúró jelenti a talaj-előkészítést. Az ültetést általában 3 × 2 m-es hálózatban végzik el. A vad- és pocokkárok miatt a sűrűbb hálózatot tartjuk kedvezőbbnek, és nem hanyagolható el az előhasználati fatömeg értéke sem. Az ártéri felújítások sikere nagyban függ az árvizek gyakoriságától, az árvíz magasságától, tartamosságától. Az egymást követő szárazabb évek lehetőséget adnak a rágcsálók elszaporodására. Károsításuk gyorsan jelentkezik és végigsöpör egy-egy szigeten, amit ez ideig még minden alkalommal csak a természet tudott megfékezni. Az ártéri felújításokban gépi ápolást nem eszközölünk. Az ápolás gépesítése a terep szaggatott volta, a tuskók és az állandó vízhatás miatt nem lehetséges. Gyomirtó szerek alkalmazását a vizek védelméről szóló rendeletek gátolják.

A fakitermelés általában szálfas fakitermelési módszerrel történik. A felkészítési hely rendszerint az uszályrakodás helye is. Ezen helyek kijelölése, meghatározása nagy helyismeretet és még nagyobb kockázatvállalást igényel. A Duna-ágak a századforduló óta rendkívül sokat változtak, feltöltődtek és egyes szigetek eltűntek. Ez a vízi szállí-

tást sok helyen erősen speciális, kis merülésű uszályokra korlátozta vagy ki is zárta. Kiépített uszályrakodó nincs, közvetlenül a Duna-ág mellett ideiglenes rakodón történik a tárolás.

A sok-sok Duna-ág kedvező vízállás esetén feltáró útnak számít. A Duna ártere és a szigetvilág feltártsága az évszázadok során alakult ki. Az ingadozó vízállás sajnos a munkák szabályos, ütemezett menétét gátolja. A vízszintingadozás kiszámíthatatlan, előrejelzés nincs, így előfordul, hogy 24—48 óra alatt egy-két métert emelkedik a víz szintje.

Az ártéren letermelt faanyag elszállítása nagyrészt uszályokkal történik, amit az is indokol, hogy a szállítási költség kisebb, továbbá a felhasználó üzemek (Csepel, Dunaújváros, Mohács) ugyancsak a Duna mentén épültek. A megtermelt faanyag uszályba rakása részben már megoldott — a rönkféleségeket úszótestre épített HIAB 1300-as uszályrakó daruval rakjuk be, míg a sarangolt anyag nagy részét kézzel tudjuk csak berakni.

Az ártéri részen kívül mindkét erdészetnek van úgynevezett szárazföldi része. A Győri Erdészetnek a Kisalföldi Homok erdőgazdasági táj erdei, a Mosonmagyaróvári Erdészetnek a Szigetköz-ártéri területe úgynevezett mentett oldalon fekvő erdők és a Hanság erdőgazdasági tájban kisebb kiterjedésű erdők. E területek olyan szempontból bírnak nagy jelentőséggel, hogy nagy víz esetén, amikor napokig, esetleg egy-két hétig sem lehet az ártéren dolgozni, a munkát ezekre a szárazföldi részekre lehet csoportosítani.

A két ártéri erdészet közötti különbséget éppen ezeken a szárazföldi részekben folytatott gazdálkodás milyensége és mértéke jelenti.

A Győri Erdészetnél:

A Kisalföldi Homok körzetben az akácok lecserélése került előtérbe és helyüket fenyvesek, kisebb mértékben nemesnyár-állományok foglalták el. A korábbi évek tapasztalatai alapján ez az irányzat ma már mérsékeltebbé vált, az akácok lecserélése a termőhely mérlegelése alapján történik. Az állománycserék rendkívül energia- és munkaerőigényesek, és ma már a különböző vegyszerek segítségével is szükség van. Részleges talaj-előkészítés után általában 8000 db fenyőcsemetét ültetünk ERTI-géppel 2—2,5 m sortávolságra. Ez a sortávolság a további gépi ápolást is lehetővé teszi.

Az erdészet két csemetekerttel rendelkezik: Ásványráron 34 ha, Tét-Csangotán 12 ha-os területtel. Mindkét csemetekertben korszerű gépesítéssel, vegyszerek alkalmazásával biztosítják a kedvező eredményt (Rath-féle gépsor).

A homok termőhelyeken általában tő melletti felkészítéssel végzik fakitermelési tevékenységüket.

A fakitermelési mód megválasztását nagyban meghatározzák a feltártsági viszonyok. Épített erdei út ezen a részen nincs, a homoktalajokon levő erdők feltártságát a meglevő nyiladékok, erdei földutak jelentik.

A Kisalföldi Homok tájból kikerülő faanyag elszállítása tehergépkocsikkal történik MÁV-rakodókra.

Az erdészet Győrben levő telephelyén rendelkezik egy fafeldolgozó üzemmel, ahol évente 6000 m³ körüli alapanyag kerül feldolgozásra.

Az erdészet jellemző adatai

Élőfakészlete:

Kisalföldi Homok erdeiben	455 066 m ³
Szigetköz-ártéri területen	533 563 m ³

Fafajmegoszlása:

Fafaj	terület		fatömeg	
	ha	%	m ³	%
KST	302,7	4,93	37 343	3,46
CS	132,2	2,15	20 055	1,86
A	1 471,6	23,95	216 559	20,08
K	170,9	2,78	37 624	3,49
NNY	1 489,9	24,25	352 802	41,05
HNY	275,7	4,49	79 957	7,41
Fü	413,3	6,72	81 194	7,59
EF	1 060,4	17,26	110 411	10,24
FF	282,2	4,59	45 754	4,24
Egyéb	44,1	0,72	6 930	0,64
Üres	500,8	8,16	—	—
Összesen:	6 143,8	100,00	988 629	100,00

Az érvényben levő üzemtervek alapján a fakitermelési lehetőségek használati módonként (10 évre):

	Véghasználat		Előhasználat	
Kisalföldi Homok részen	672 ha	158 078 m ³	1 728 ha	26 554 m ³
Szigetköz-ártéri ter.	707 ha	332 336 m ³	1 361 ha	36 137 m ³
Összesen:	1 379 ha	490 414 m ³	3 089 ha	62 691 m ³

Az erdészet 1981. évi fakitermelési feladata 47 000 nettó m³ saját és 8000 m³ integrációs termelés elvégzése. Fenti mennyiségből mintegy 30—35 ezer m³ esik az ártéri területekre. Ez összterületének 30⁰/₀-át, a fakitermelési lehetőségek tekintetében viszont 66⁰/₀-ot tesz ki. Az erdészet évi értékesítési feladata 50—55 ezer m³.

A Mosonmagyaróvári Erdészetnél:

A szárazföldi részen folytatott gazdálkodása kisebb jelentőségű, mint a Győri Erdészetnél, bár változatos tölgy-kőris-szil ligeterdői komoly értéket képviselnek és szakmai szempontból érdekesek. Itt kisebb, fiatal telepítésű erdeifenyő-állományok is vannak.

Az erdészet jellemző adatai

Élőfakészlete: 776 738 m³.

A fenti fatömegből a nemesnyár 29⁰/₀, hazai nyár 11⁰/₀, a magas-kőris 19⁰/₀, a fűz 8⁰/₀, az akác 8⁰/₀, a kocsányos tölgy és erdeifenyő 6—6⁰/₀, a szil, éger, feketefenyő 3—3⁰/₀, míg a fennmaradó 4⁰/₀ a cser, gyertyán, juhar, egyéb kemény lomb, hárs és egyéb lágy lomb fajok között oszlik meg.

Az erdészet üzemtervi lehetőségei egy évre vonatkoztatva:

Véghasználat	100,4 ha	36 759 m ³
Törzskiválasztó gy.	152,5 ha	5 160 m ³
Növedékfokozó gy.	73,2 ha	2 725 m ³
Tisztítás	61,3 ha	744 m ³
Összesen:		45 388 m ³

A kitermelhető fatömegből 7078 m³ a nemesnyár, 11 915 m³ a hazai nyár és 10 863 m³ a fűz. Fakitermelési tevékenységükben jelentős változást hoztak a Gabcikovo—Nagymaros vízlépcsőrendszer 1978. évben megindult munkálatai. A gabcikováói vízlépcső felépítése szüksé-

gessé teszi az erdészet területéből 1127 ha erdőterület igénybevételét, illetve e területeken a faállományok letermelését.

A kisajátított területeken levő állományok megoszlása használati módonként a következő:

Véghasználati korú állományok területe	177,2 ha	64 389 m ³ -rel
Törzskiválasztó gyérítés területe	393,1 ha	120 069 m ³ -rel
Növedékfokozó gyérítés területe	112,0 ha	45 178 m ³ -rel
Tisztítás területe	201,8 ha	14 605 m ³ -rel
Folyamatos erdősítés területe	242,9 ha	2 920 m ³ -rel
Összesen	1 127,0 ha	247 161 m ³ -rel

Az eddig végzett termelések során 100 528 m³ bruttó fatömeg került kitermelésre. A vízi erőmű hatásaként a duzzasztómű alatti területeken a talajvízszint jelentős csökkenésével kell számolni. Ez az erdészet területét 1043,8 ha-ral érinti, melyből 868 ha Dunasziget, 175 ha 175 ha Kisbodak községhatárra esik. E területen a talajvízszint csökkenése miatt állománycserét, illetőleg fafajcserjét kell végrehajtani.

A Szigetköz után következnek a HANSÁG-LÁPTERÜLET erdőgazdasági táj, amely az országban, ha jellege miatt nem is — hiszen másutt is vannak lápterületek —, de kiterjedése, faállománya, feltartásága, vízszabályozó csatornarendszere miatt egyedülálló. Tagadhatatlan, hogy vannak látható, kevésbé sikeres, sőt sikertelen telepítések is, de több ezer hektárt kitevő területen ez elkerülhetetlen. Vitát kiváltó, legfeljebb néhány százaléknyi lehet, ami természetes és elfogadható.

A Hanság-lápterület erdőgazdasági tájban — hasonlóan a Szigetköz-ártéri területhez — lényegében két erdészet, az észak-hansági és a dél-hansági gazdálkodik. A két erdészet területe és gazdálkodása között nagyobb a különbség, mint a Szigetköz erdészetei között. Nagyobb a terület kiterjedése és az erdőgazdálkodás kialakulásában is nagy az időbeni különbség. A Dél-Hansági Erdészet több évtizedes, mondhatni évszázadot megközelítő, az első üzemtervek készítése óta ezek alapján gazdálkodó egység. Az Észak-Hansági Erdészet — a természetes ligeterdőket kivéve — több ezer hektárnyi erdőterületen, az elmúlt 20 év alatt telepített erdőkön gazdálkodik. Az Észak-Hansági Erdészet mint a telepítések kivitelezője 1960. évben létesült.

A Hanság mező- és erdőgazdálkodásának a vízjáráshoz kell alkalmazkodnia, mint legfontosabb termőhelyi tényezőhöz. A Fertő tó—Hanság—Duna vízjárása kölcsönhatásban van, és ebben a kapcsolatban a Duna vízszintje a meghatározó. Ez a magyarázata annak, hogy még a lecsapoló csatornák elkészülte után is az év bizonyos időszaka-

kában tehetetlenek vagyunk a magas vízállással szemben. Egy átlagos tavaszon a Hanság területének 40—60%-a 10—20 cm-es vízzel borított, de további 30%-án a felszín alatt 10—20 cm-re megtalálható a talajvíz, lehetetlenné téve minden munkavégzést. A vegetáció végén azonban a vízutánpótlás ellenére 1 m-rel is csökken a talajvíz szintje.

A Dél-Hanságban az egykori lapterület zömét ma már a szántóföldi művelés foglalja el. A Hanság természetes növénytakarója, a láprét is elvesztette hajdani méreteit és jelentőségét. További felszámolását a természetvédelem megakadályozza. A peremterületek hajdani erdei természetes erdők — tölgy, kőris, szil ligeterdők, égerlápok, valamint nyár-, fűz-, ártéri jellegű erdők voltak. A természetes erdők kialakulása a századforduló előtt kezdődött, a részben megindult leszáradás és talajátalakulás következtében. A háborús években többször keletkezett tűz a kiszáradt tőzegen, és kisebb-nagyobb foltokban kedvező feltételei alakultak ki a természetes éger-, nyír-, fűz- és hazainyár-állományoknak. A felszabadulás után 1200—1500 ha ligeterdő volt az észak-hansági területen, de ennek kb. a fele a kiemelkedő szigeteken, kúpokon helyezkedett el. A Hanság-hasznosítás első próbálkozása az első világháború utáni tőzeglányászat volt. Ennek nyomán keletkezett — részben mesterségesen — a lébényi „Figurák” égererdő.

Az észak-hansági erdőtelepítésre 1950-ben született az első jelentős határozat. A telepítések azonban — a vízrendezést megelőzően — csak a magasabb területeken érintették. Nagyobb arányú természet-átalakító munka az 1958-ban beinduló KISZ-táborok segítségével a vízrendezéssel indulhatott be. Közel 300 km belvízlevezető, vízszabályozó csatornahálózat létesült a két erdészeti területén. Jelentősen megváltoztak a gépi munkák lehetőségei. Ekkor érkeztek az első szovjet lánctalpas erőgépek, amelyek segítségével a leszáradóban levő területen nagy iramban indult meg az ősi területek átalakítása. A sikeresen induló erdősítési munkák végképp eldöntötték az időszakos vízhatás alatt álló további területek sorsát. A csatornahálózat kialakítása előtt csak a magasabb fekvésű területeken és bakhát rendszerű telepítéssel indult a munka. A bakhátakkal nőtt a terepszint magassága, a termőréteg vastagsága, ugyanakkor csökkent a művelt terület szélessége. A vízrendezés után T 100-as lánctalpas erőgépek már 70—90 cm mélyen forgatták a tőzeges kotútalajokat. Két év alatt végzett, 2—3 forgatás gyorsította a tőzeg humifikálódását. A teljes talaj-előkészítés lehetővé tette a gépi ültetést, ápolást, a szabályos hálózat kialakítását. A szabályos hálózat a jövő gépesített fatermesztési technológiájának alapfeltétele. Nyárkultúránkban ma is — csakúgy, mint a múlt égererdőiben — intenzív öntözést folytatunk, amellyel kb.

20—30%-os növedéktöbbletet lehet elérni. Az észak-hansági részen ez a vízmennyiség ma még csak részben biztosított. A vízigényt eddig az évi átlagos 531,3 mm (vegetációs időben 215,8 mm) csapadék és a magasabb fekvésű mosoni síkságról a medence közepe felé gravitáló víz biztosította. Folyamatban van annak a tervnek a megvalósítása, hogy a Mosoni-Dunából gravitációs úton juthasson el a víz az erdőkhoz.

Két évtized intenzív erdőgazdálkodása, a talajvíz nagymértékű csökkenése siettette a tőzegtalaj átalakulását. A felső 1 m-es talajrétegben az elmállott tőzeg, a kotú lett a talajalkotó elem. A tőzegetes láptalaj átadta helyét a kotús láptalajnak. Kedvezőtlen tulajdonságai magas szervesanyag-tartalma mellett, hogy kiszáradva levegőtlen és magas hőfokú. A mésztartalom a sekély termőrétegben nagy, gyakori a 20%-on felüli mennyiség is. Az Észak-Hanság őshonos fafajai: mézgáséger, hamvaséger, nyír, fehéرنyár és fűz rendkívül sok változata. Ezen fafajok alkotják a természetes erdőket.

A nyárprogram kezdetén a Dél-Hanságban a fekete-, óriás- és korainyár-fafajokat telepítettek. 1959-ben ültettek első alkalommal I—214 olasznyárat, kezdetben óriásnyár és korai nyár soronkénti elegyítéssel, ma pedig már többnyire elegyetlenül. A mesterséges telepítések során a gyors növekedésű nemesnyárklónok kerültek előtérbe. Újabban alkalmazott az OP—229-es klón, amely jó eredményeket mutat. A nemesnyárok mellett fontos szerep jut a fehérfűzeknek, a mézgáségernek és a fehéرنyárnak. A jövőben nagyobb teret szeretnénk biztosítani a nyírnek is. A telepítési hálózat a Dél-Hanságban 2×2 , $3,5 \times 1,5$ m-rel indult, majd 1970-től $4 \times 1,5$ —2 m-es növőtérre tértek át. Az Észak-Hanságban 3,6 m-es sortávolságot alkalmaznak. Ma már látjuk, hogy a növőtér ökonómiai és biológiai optimuma a 4×3 —4 m.

A telepítés során a klónok elegyítése sokféleképpen történt. Soronként, soron belül és foltosan. A soronkénti elegyítés nem volt sikeres az eltérő növekedési erély miatt. Az elegyetlen erdősítések talajhibák esetén kifoltosodtak. Legjobban a szórt elegyítések alkalmazkodtak a termőhely kisebb változásaihoz. A nagy telepítési feladatok 1972-ben fejeződtek be.

Intenzív nyárasaink nevelésének fontos eleme a gépi ápolás. A fiatalosokat 4—5 éves korukig évente 2—3 alkalommal tárcsázzuk. A törzsek nyesését fontosnak tartjuk, ezért ahol van kézi munkaerő, ott elérhető magasságig ezt végrehajtjuk. Távolatokban 2600—2800 ha intenzív nyárasal számolunk, 15—20 m³ átlagnövedékkel. Az olasznyárasokat 20 éves vágásfordulóban tervezzük, a korai és óriásnyárasokban pedig a 30—35 éves véghasználati kor látszik indokoltnak.

A fakitermelési technológiákban az elmúlt évtizedekben gyökeres

fordulatok váltották egymást. 1975-ig a vágásterületi közelítő eszköz a repülővágány volt, és csak a száraz periódusokban lehetett fogatot alkalmazni. A szállítás fő eszköze 760 mm-es kisvasút volt. A legmos- tohább helyekről 1967-ig a Rábcán történő úsztatással oldották meg a faanyag szállítását.

Az erdőtelepítések befejezése után kezdődött meg az erdőfeltárás, amely a gazdálkodást alapjaiban változtatta meg. A feltárás eredmé- nyeképpen ma már 95 km hosszúságú időjárásbiztos, kavicsozott út- tal rendelkezünk, amely lehetővé teszi az egyre növekvő mennyiségű faanyag leszállítását.

A fakitermelést LKT vonszológépek körül kialakított komplex munkacsapattal végzik. 1978-tól üzemel BOBCAT döntő-rakásoló gép. Gépsorának teljes kialakítása most van folyamatban. A felkészítő- helyeket a kavicsfeltáró utak mellett alakítják ki, így a faanyag min- den időben elérhető. Nagyobb vágásterületekhez szükség szerint ka- vicsozott útlecsatlakozásokat építenek. Ez lehetővé teszi, hogy feladó- állomási készletezés nélkül közvetlenül vagonba szállítsanak.

Néhány adat a két erdészetről

A DÉL-HANSÁGI ERDÉSZET FAÁLLOMÁNY-MEGOSZTLÁSA:

tölgy-köris ligeterdő	326 ha
akácos	132 ha
egyéb kemény lombos	10 ha
feketedió	153 ha
I—214 olasznyáras	1884 ha
koNy és óNy-as	438 ha
fűzes	138 ha
égeres	385 ha
parlag, telepítésre váró	127 ha
üres vágásterület	111 ha

Az érvényes üzemterv 30 160 bruttó m³ kitermelhető fatömeget írá- nyoz elő évenként.

AZ ERDÉSZET ÉLŐFA-KÉSZLETE: 452 915 m³.

AZ ÉSZAK-HANSÁGI ERDÉSZET FAÁLLOMÁNYÁNAK MEGOSZTLÁSA:

Fafaj	Terület	%
nNy	4113 ha	65
mÉ	950 ha	15
hNy	189 ha	3
Fü	569 ha	9
eLl	63 ha	1
eKl	443 ha	7
Összesen	6327 ha	100

AZ ERDÉSZET ÉLŐFA-KÉSZLETE: 578 000 m³.

A fatermelési tervek éves alakulását szemléltesse az alábbi táblázat:

Év	m ³
1976.	9 893
1977.	12 507
1978.	15 297
1979.	14 146
1980.	17 210
1981.	18 500

Az állományok fejlődése nem alakul mindenütt a várakozásnak megfelelően.

Ennek okai:

- a lápi eredetű talajok átalakulása még nem fejeződött be;
- a hidrológiai viszonyok kedvezőtlenül változtak;
- az első klónok nem a legmegfelelőbbek voltak;
- biológiai és mechanikai károk (árvíz, Stilpnótia, vad).

Az 1964—65. évben kialakult belvíz pl. 180 ha erdő pusztulását eredményezte, továbbá 1500 ha-on okozott ma is észlelhető károsítást a hosszan tartó víz. 1972-től csapadékszegény évek vetették vissza a fejlődést. Ezekben az erdőrészekben 1977. után nagyarányú nyári gyapjaspille-károsítási hullám vonult végig, amely nagymértékben hozzájárult 60—80 ha teljes pusztulásához az észak-hansági területen.

Károsan nagy a szarvas létszáma.

A hansági erdőterület élővilága változatos. A hansági tájvédelmi körzetben szép számmal található gólya, hamvas rétihéja, réti tücsökmadár, fekete harkály, nyuszt, és van még parlagi vipera is.

Az ÉSZAKI-PANNONHÁT erdőgazdasági táj Ravazd-Sokorói dombvidék tájrészletében a Ravazdi Erdészet gazdálkodik. A tájrészlet a Dunántúl középső részén helyezkedik el, és a Bakony-hegységhez északnyugatról csatlakozik. Területe 4607 ha. A tájrészlet alapköze legnagyobbbrészt típusos lösz, melynek vastagsága sok helyen a 20 m-t is eléri. Hidrológiai viszonyaira jellemző, hogy a talajok többletvízhatástól függetlenek, a talajvíz 20—25 m mélységben található. Éghajlata átmenetet képez a Magas-Bakony és a Kisalföld éghajlata között. Termőhelytípusai a kocsánytalan tölgyes és cseres típusokba tartoznak.

Őshonos fafajai boróka, kocsányos tölgy, kocsánytalan tölgy, molyhos tölgy, cser, gyertyán.

Fontosabb állományalkotó fajok területi megoszlása: KST, KTT 18⁰%, CS 46⁰%, A 17⁰%, EF, FF 16⁰% és egyéb lomb 3⁰%.

Fafajpolitikai irányelveinkben a cser- és akácállományok visszaszorítása a cél — fafajcserével. A megfelelő termőhelyeken a kocsányos tölgy területarányának növelésére törekszünk.

Az erdőművelés terén a tuskózás nélküli, altalajlazításos talaj-előkészítéssel egybekötött gépi erdősítést és vegyszeres gyomirtást alkalmazza az erdészet. E módszer jól bevált, és eddig 202 ha területen végezték el — zömében rontott akácosok helyén — e módszerrel az erdőfelújítást. Sikertült behozni az 1970-es évek erdőfelújítási hátralékait. E technológia alkalmazásával az 1952-ben készült üzemtervi adatokhoz viszonyítva javult az erdők állomány-összetétele, mert a tölgyek térfoglalása szinten maradt, a cser- és akácfajoké csökkent, míg a fenyő térfoglalása 5⁰%-ról 16⁰%-ra emelkedett.

Az erdészet gazdálkodását a terep kedvezőtlen adottságai és a fel-tártság döntően befolyásolja. Az erdőterületek közutaktól való tá-volsága átlagosan 5 km. Az erdötestek nyiladékhálózata megfelelő, a feltá-ro hálózat növelése azonban elengedhetetlen követelményként jelentkezett. Kiépítése 1977-ben kezdődött el, s azóta 22 km korszerű, I. osztályú erdészeti feltá-roút épült meg. 1983-ig további 9 km-es sza-kasz kiépítését tervezzük.

Az 1988-ig érvényes üzemterv szerint a lehetséges fakitermelés évente 25 650 bruttó m³, amelyből:

véghasználat	18 220 m ³
gyerítés	6 860 m ³ (194 ha)
tisztítás	570 m ³ (75 ha)

A fakitermelési munka a rövid és hosszú fás munkarendszerben folyik, ezen belül is legnagyobbbrészt a felső felkészítőhelyi munkarendszer anyagmozgatással komplex változatai a jellemzőek. Fő eszközök a STIHL motorfűrészek, LKT 80-as, MTZ-traktorok, KCR-típusú daruk, ERTI-féle közelítő kerékpár és ZIL 130-as tehergépkocsik.

A KEMENESALJA erdőgazdasági tájban a Rábaközi Erdészet 4660 ha erdőterületen gazdálkodik, 16 község határában. Ebből 3270 ha fatermelést, 530 ha üdülést, 360 ha pedig egyéb célokat szolgál. A Kemenesalja tájegységen belül a legjellemzőbb képződmény az Ős-Rába kavicsstakarója, melyre helyenként agyag települt. A csaknem kavicsból álló kevés agyaggal cementált hordalék a felszín alatt 20–30 cm-rel már megtalálható.

Állományalkotó fafajainak területi megoszlása: KST 29⁰/₀, CS 27⁰/₀, EF 16⁰/₀, A 8⁰/₀, mK 7⁰/₀, nNy 5⁰/₀, egyéb 8⁰/₀.

Az erdészet éves fakitermelési lehetősége 28 100 bruttó m³. Az erdőfelújítási kötelezettsége 60–70 ha évente. Erdősítéseinek talaj-előkészítése Danszky-féle altalajlazítóra épült. Az altalajlazított sorokat ERTI-tárcsával művelik, majd az ültetést ERTI ültetőgéppel végzik el. Erdősítéseik ápolása nagyobbbrészt gépi eszközökkel történik.

Az erdészetnél 1981-ben fejeződik be a fafeldolgozó üzem rekonstrukciója, amely kb 8000 m³ alapanyagot dolgoz majd fel.

Műszaki erdészet

Az erdészet 1976-ban vette birtokba az új telephelyét Győrött. Korszerű berendezésével (központi szerelőcsarnok, kovácsműhely, villanyszerelő műhely, adagoló-, vizsgáló- és beállítóműhely, forgácsoló-műhely, hegesztő-, kismotorműhely, valamint meleg vizes mosó és szervizcsarnok) az erdőgazdaság gépállományának karbantartási és javítási munkáinak elvégzésére alkalmas.

Felszereltség tekintetében a szakműhelyek felszerelése, szerszámozottsága kiegészítésre szorul. A gépek vizsgálatához és a hibamegállapításhoz szükséges diagnosztikai berendezések mielőbbi beszerzése ma jogos kíváncsalom. A központi alkatrésztár és egyéb anyagtárak elhelyezése kedvező és alkalmas az anyagok szakszerű tárolására. Az elvégzett szakmunka minősége kielégíti a kíváncsalomokat. A központi javítóműhely szakszemélyzettel együtt alkalmas az erdőgazdasági gépek és azok fődarabjainak felújítására, a gépállomány karbantartására és szakszerű üzemeltetésére.

ZÁRSZÓ

Tájékoztatónkkal a kétnapos rendezvényen hallottakat és látottakat szeretnénk kiegészíteni, remélve, hogy így teljesebb képet kapnak kedves vendégeink erdőgazdaságunk gazdálkodásáról.

Figyelmüket köszönjük.

Erdészüdvözlettel:

a Szerkesztő bizottság

1851

/1866/

1. HANSÁG

1.1. Ős-égeres a Hanságban

1.2. Nyírral elegyes égeres a Hanságban

1.3. Telepített nyáras feltáróúttal és öntözőcsatornával

2. SZIGETKÖZ

2.1. Szigetközi táj

2.2. Úszályterhelés úszódaruval

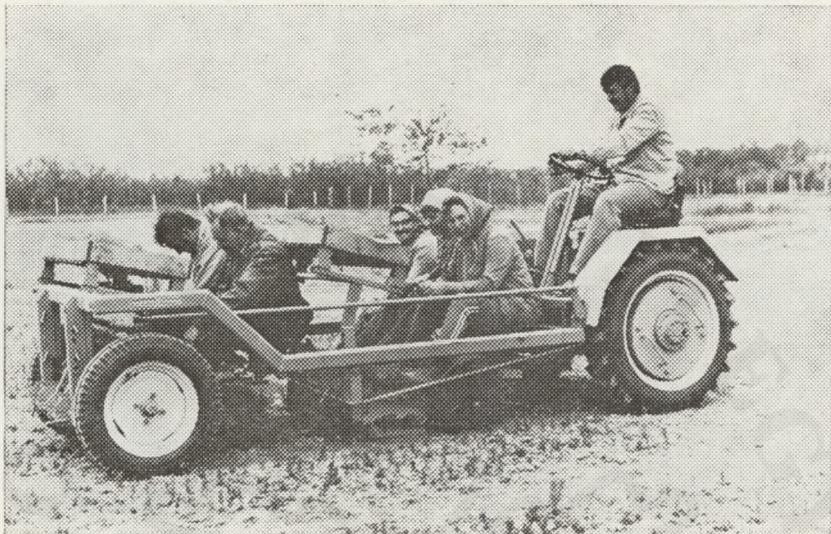

2.3. Szállítás a gazdaság vontatóhajójával és uszályaival

2.4. Úton a győri kikötő felé

3. CSEMETETERMELÉS

3.1. Csemetetermelésünk korszerű eszköze a RÁTH-féle gépsor

4. ERDŐVÉDELEM

4.1. Cserebogárirtás Ravazdon

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető	1
Szervezeti felépítésünk	1
Fafajpolitikai irányelveink	3
Mag- és csemetegazdálkodás	5
Erdőtelepítés, erdőfelújítás	6
Erdőnevelés és károsítók elleni védekezés	7
Fahasználat, fafeldolgozás	7
Műszaki tevékenységünk	10
Szociálpolitikánk	11
Vadgazdálkodásunk	12
Erdészeteinkről	13
Hanság-lápterület erdészetei	17
Műszaki erdészet	23
Fényképmelléletek	26

1851

/1866/

Felelős kiadó: Komjáthi Ferenc

Széchenyi Nyomda, Győr 81.8673

Felelős nyomdavezető: Nagy Iván igazgató

